

V Idriji in Cerknem vse bolj ločujemo, pri zmanjševanju pa še šepamo

Avtorji: Maja Likar – Zveza društev Mladinski center Idrija, Marko Leoni – operativni vodja na Komunali d.o.o. Idrija, Jasna Kofol – odnosi z javnostmi na Komunali d.o.o. Idrija

Vir fotografij in grafov: Komunala Idrija

Po zadnjih podatkih se količina odpadkov v občinah Idrija in Cerkno povečuje, kakovost ločeno zbranih odpadkov pa zmanjšuje, ne glede na to, da smo občanke in občani že osvojili osnove ločevanja. A ustrezno ravnanje z odpadki še zdaleč ni dovolj, če želimo ohranjati naše okolje čisto in urejeno. Problema se moramo lotiti na izvoru in na zmanjševanje odpadkov vplivati od spodaj navzgor, zato želimo v Mladinskem centru Idrija mladim in starejšim pokazati, da lahko že s preprostimi spremembami v našem vsakdanjem življenju pomembno prispevamo k čistejšemu okolju in bolj zdravemu bivanju. Predpogoj pa je, da se problematike odpadkov zavedamo in da poznamo konkretne rešitve zanjo.

V preteklih letih smo izvedli že lepo število akcij v smeri zmanjševanja odpadkov oziroma ponovne uporabe (šivanje vrečk, predelava palet, deljenje trajnostnih nosilnih vrečk, izdelava iger za Mestno igrišče iz odpadnih materialov ...). Ob podpori partnerjev pa bomo v prihodnje še naprej ozaveščali lokalno skupnost in iskali sveže ideje za boljše ravnanje z odpadki.

S Komunalo Idrija, ki v osnovi izvaja javno službo zbiranja komunalnih odpadkov v občinah Idrija in Cerkno, ter Primorskim valom bomo pod geslom »Zmanjšaj!« spodbujali mlade, da se aktivno vključijo v lokalno skupnost, in naslovili probleme sodobne družbe, ki neposredno vplivajo na onesnaževanje okolja. Naložbo sicer sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj.

Kjer se pot odpadka šele začne

Če želimo zmanjšati količino odpadkov, moramo najprej ugotoviti, kakšne odpadke sploh proizvajamo, in spoznati procese, ki skrbijo za odstranjevanje odpadkov. Zavedati se moramo, da se pot odpadka, ko ga odložimo v zabojnik ali v zbirni center, šele začne. Ko ga zavržemo, morda izgine izpred naših oči, a problem ostaja.

Odpadke, ki nastajajo v naših gospodinjstvih, ter njim podobne odpadke v javnih ustanovah in gospodarskih subjektih Komunala Idrija odvaža v Zbirni center Ljubevč v Idriji. Tam jih zbira, začasno skladišči in oddaja pooblaščenim prevzemnikom v nadaljnjo predelavo.

Sistem zbiranja je zaradi razgibanega lokalnega terena in geografskih značilnosti Idrijsko-Cerkljanske optimiziran in prilagojen posameznim delom poselitve. Zbirni center Ljubevč in Zbirni center Cerkno imata v sistemu pomembno vlogo, saj prebivalcem omogočata tudi brezplačno ločeno oddajo različnih vrst odpadkov v namenske zabojnike. Obenem lahko občanke in občani enkrat letno naročijo brezplačni individualni odvoz kosovnih odpadkov. Zbiranje nenevarnih odpadkov pa Komunala organizira enkrat letno s pomočjo premične zbiralnice, ki se ustavi na dogovorjenih mestih v vseh krajevnih skupnostih.

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD ZA
REGIONALNI RAZVOJ
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

LAS
s ciljem

Ob pregledu naključnega zabojnika za mešane komunalne odpadke se je izkazalo, da večina odloženih odpadkov sodi v zabojnike za ločeno zbrane odpadke (koristni kosovni odpadki, odpada embalaža, papir in kartonasta embalaža, BIO odpadki). Obenem Komunalna ugotavlja, da uporabniki neustrezno odlagajo tudi v zabojnike za BIO odpadke. Ker z vsakim letom opaža slabšo kakovost tudi ločeno zbranih odpadkov, Komunalna poleg osnovne dejavnosti ravnanja z odpadki skrbi za ozaveščanje javnosti na tem področju. Med drugim se vključuje v aktivnosti izobraževalnih ustanov na našem območju in v projekte, ki želijo približati bolj trajnosten način življenja lokalni skupnosti. Ob omenjenem projektu »Zmanjšaj!« sodeluje pri projektu »Prijazni do okolja, lokalno z manj odpadkov«, ki preko Evropskega sklada za razvoj podeželja v občinah Idrija, Cerklje ob Gori in Logatec spodbuja prebivalce in kmetovalce k postopnemu prehajanju v bolj trajnostne oblike poslovanja, potrošništva, mobilnosti in ustreznega ravnanja z odpadki.

O ločevanju se učimo že od malih nog

Mladi o ločevanju odpadkov vejo že precej, saj je ta tematika vključena v izobraževalni program že v vrtcih in šolah. A storiti moramo korak dlje od ločevanja in osvojiti praktična znanja za zmanjšanje količine odpadkov. Predvsem se moramo zavedati posledic našega prekomernega potrošništva, ki je v zadnjem času v polnem razmahu.

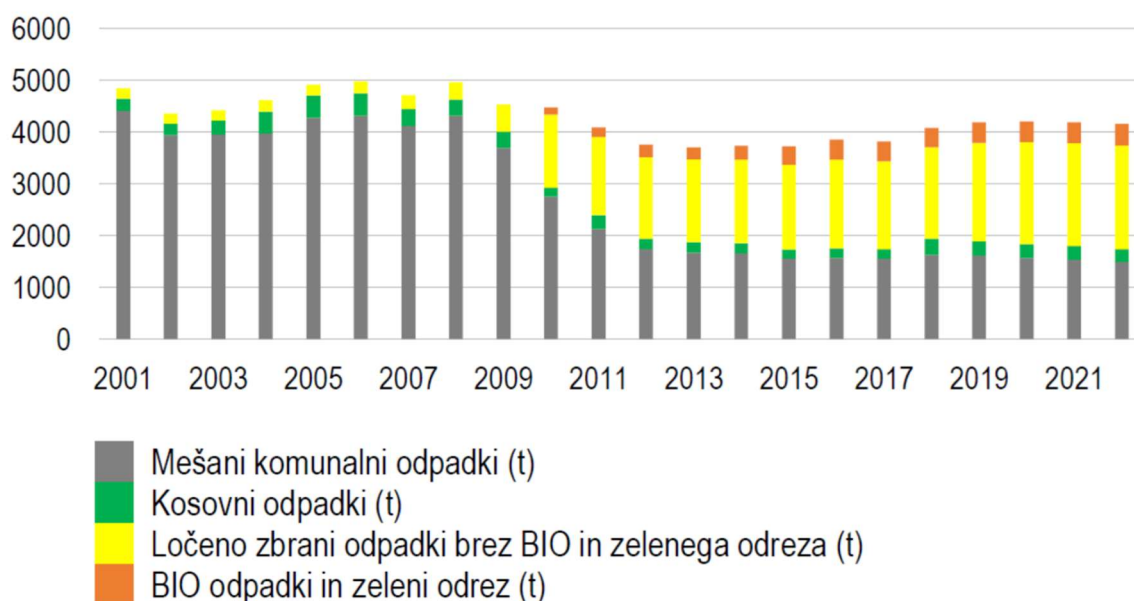
O tem, kako postati premišljen potrošnik, se moramo zavedati tako posamezniki kot podjetja, organizatorji prireditev, gostinci, turistični ponudniki in drugi. Pri tem so nam lahko v pomoč primeri dobrih praks: na področju ustreznega ravnanja z okoljem in energijo, ki ne pomeni le delovanja v skladu z zakoni ampak lahko zagotavlja celo nižje stroške poslovanja organizacija, velja omeniti Hotel Ribno, ki je prvi t. i. »Zero Waste« hotel v Sloveniji. Smernicam »Zero Waste« kot prva v Idriji sledi

priredivte Praznik idrijskih žlikrofov. Različna slovenska mesta pa se lahko pohvalijo tudi s centri ponovne uporabe, ki pozitivno učinkujejo na varovanje okolja in sam razvoj lokalnih skupnosti, saj spodbujajo nove podjetniške priložnosti, ponovno uporabo, kreativnost, zaposlovanje ranljivih skupin in nova delovna mesta, obenem pa ozaveščajo o okoljskih problemih.

Na količino odpadkov močno vpliva potrošnja

Po podatkih Komunale Idrija o količini in upravljanju z odpadki v občinah Idrija in Cerkljeva v letih 2001 – 2019 je bil za prvo obdobje do leta 2008 značilen zelo majhen delež ločeno zbranih odpadkov in visok delež mešanih komunalnih odpadkov. Precejšnja je bila tudi skupna količina odpadkov, saj se je ločeno zbiralo le papir in karton ter stekleno embalažo, pa še to bolj v urbanih naseljih kot na podeželju. K visokim številkam sta prispevali tudi gospodarska rast in vse večja kupna moč prebivalstva.

Graf: Zbrani odpadki v občini Idrija za obdobje 2001 – 2019 ter napoved za obdobje 2020 – 2022

V letih 2005 – 2010 je zakonodaja na področju ravnanja z odpadki pripomogla k vzpostavitvi sistema, ki je prispeval k postopnemu zmanjšanju količine mešanih komunalnih odpadkov in hkrati povečanju količine ločeno zbranih odpadkov ter ostalih odpadkov, ki so jih občani prepuščali v Zbirnem centru Ljubevč. Pomembni prelomnici pri izboljšanju sistema sta bili tudi zaprtje odlagališča nenevarnih odpadkov Raskovec v letu 2009 in vzpostavitev Zbirnega centra Cerkljeva v letu 2010.

Ob gospodarski krizi in recesiji se je do leta 2015 potrošnja zmanjšala, kar se je odražalo v padcu skupne količine odpadkov. Nasprotno pa v zadnjih letih ob opazno večji potrošnji beležimo večjo skupno količino zbranih odpadkov. Delež ločeno zbranih odpadkov se sicer počasi povečuje in trenutno znaša dobrih 62 odstotkov.

Majhni koraki za velik učinek

Ločevanje odpadkov torej še zdaleč ni dovolj močno orožje v boju proti odpadkom. Iskati bomo morali nove načine, kako ustvariti čim manj odpadkov in začeti razmišljati, ali sploh potrebujemo produkt, ki

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD ZA
REGIONALNI RAZVOJ

NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

LAS
s ciljem

ga nameravamo kupiti, kje ga lahko dobimo brez embalaže in ali morda obstaja okolju prijaznejša različica produkta.

Z ozaveščanjem prebivalcev in lokalne skupnosti lahko naredimo naše mesto prijaznejše ljudem in okolju. Izziv je velik, a ni nepremostljiv, če le vsak od nas stopi korak naprej in v svojem domu poskusi spremeniti navade pri ravnanju z odpadki ter zmanjšati količino odpadkov v svojem vsakdanu.